

อาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ปอมท. ประจำปี ๒๕๔๙

สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

ศาสตราจารย์ ดร. พิไล พูลสวัสดิ์

ศาสตราจารย์ ดร.พิไล พูลสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ที่กรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรชั้นสูงสาขานิวเคลียร์เทคโนโลยี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจุลชีววิทยา จากมหาวิทยาลัยมหิดล และปริญญาเอก Doctor of Science สาขาชีววิทยา จากมหาวิทยาลัยโอซาก้าชาติ ประเทศญี่ปุ่น เข้ารับราชการตำแหน่งนักวิชาการในภาควิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ และตำแหน่งอาจารย์ใน พ.ศ. ๒๕๒๖ ปัจจุบันเป็น ศาสตราจารย์ ระดับ ๑๐ ดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการมูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นตัวแทนประเทศไทยดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการใน International Ornithological Committee และได้รับเลือกเป็น Honorary Fellow ของ The American Ornithologist's Union

ศาสตราจารย์ ดร.พิไล พูลสวัสดิ์ เป็นหัวหน้าโครงการศึกษาชีววิทยาและนิเวศวิทยาของนกเงือก ระยะยาวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ และเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน ยังเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยร่วมจากหลายสถาบัน เพื่อศึกษาลักษณะพันธุกรรม ประชากร และสถานภาพถิ่นที่อยู่อาศัยของนกเงือกในพื้นที่ผืนป่าและหย่อมป่า ในประเทศไทย และโครงการอุปการะครอบครัวนกเงือกอีกด้วย เป็นผู้ก่อตั้งมูลนิธิศึกษาวิจัยนกเงือก ซึ่งให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยด้านชีววิทยาและนิเวศวิทยาของนกเงือกและนิเวศวิทยาทั่วไป และสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ จัดตั้งศูนย์กลางประสานงานทางวิชาการ งานวิจัย และให้การฝึกอบรม จัดประชุมวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยนกเงือก ในระดับชาติและนานาชาติ ส่งเสริมนักวิจัยหลากหลายสาขาทั้งในและต่างประเทศ ให้ทำงานวิจัยเชิงบูรณาการ โดยใช้นกเงือกเป็นสัตว์เป้าหมายในการวิจัย ซึ่งรูปแบบและผลการวิจัยสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการ เพื่อการอนุรักษ์นกเงือก ซึ่งเป็น Umbrella และ Keystone species และใกล้สูญพันธุ์อย่างเหมาะสม จนทำให้ เป็นโครงการวิจัยด้านอนุรักษ์สัตว์ป่าและทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีศักยภาพในการขึ้นนำสังคม เป็นที่ยอมรับจาก คณะทำงานด้านการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ใช้เป็นต้นแบบในการจัดการอนุรักษ์ สัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อม ในประเทศ เป็นผู้ริเริ่มปลูกจิตสำนึกของพรวนลานนกเงือกและชาวบ้านในท้องถิ่นให้หันมาเป็นผู้อนุรักษ์ธรรมชาติ และสัตว์ป่า โดยใช้นกเงือกเป็นสื่อจนเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน โรงเรียน เยาวชน และนักวิจัย ได้รับรางวัลต่างๆ อาทิเช่น ปี ๒๕๔๙ ได้รับรางวัลอันตรงเกียรติ The Rolex Awards for Enterprise 2006 จาก Rolex SA ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ รางวัล The 52nd Annual Chevron Conservation Awards จาก Chevron Corporation, USA รางวัลมหาวิทยาลัยมหิดลสาขาการวิจัย จากมหาวิทยาลัยมหิดล และรางวัลอาจารย์ตัวอย่างคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จากสภาอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปี ๒๕๔๗ ได้รับโล่เกียรติยศ ครุศาสตร์ดีเด่น จากสมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๔๖ ได้รับทุนส่งเสริมกลุ่มนักวิจัยอาชีพ จากศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นอกจากนี้ ผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติ บทความทางวิชาการในหนังสือ วารสารชั้นนำ และเป็นภาพยนตร์สารคดีทางโทรทัศน์หลายรายการทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

